

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГАЛИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ В'ЯЧЕСЛАВА
ЧОРНОВОЛА
ЮРИДИЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Циклова комісія юридичних дисциплін

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА

з дисциплін

Цивільне право України, Цивільне процесуальне право України
на тему:

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИЗНАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НЕДІЄЗДАТНОЮ

Виконала:

Студентка групи Пб-21

Глива Анастасія

Науковий керівник

к.ю.н., Гелецька І.О.

Оцінка _____

Тернопіль, 2023

РОЗДІЛ 1.

МАТЕРІАЛЬНО-ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ВИЗНАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НЕДІЄЗДАТНОЮ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

1.1 Підстави та порядок визнання фізичної особи недієздатною

Недієздатність є станом фізичної особи, внаслідок якого вона не може самостійно здійснювати правові дії, що вимагають свідомого розуміння наслідків своїх дій. Відповідно до законодавства України, недієздатність може бути визнана судом на підставі письмової заяви підпорядкованого органу медичної експертизи та інших документів.

Визнання фізичної особи недієздатною може мати різні підстави, зокрема:

1) Придбання неповної дієздатності за віком або станом здоров'я. Згідно з Цивільним кодексом України, особа, яка досягла 14-річного віку, має право самостійно здійснювати правові дії в межах, визначених законом. Однак, якщо особа знаходиться в стані психічної хвороби, алкогольного або наркотичного сп'яніння, то вона може бути визнана недієздатною. Крім того, недієздатність може бути встановлена і для осіб, які не досягли 14-річного віку, але знаходяться в стані, коли не можуть свідомо розуміти наслідки своїх дій.

2) Хвороби, травми або порушення розвитку, які призводять до порушення фізичних або психічних функцій організму і утруднюють свідоме розуміння наслідків своїх дій. Для встановлення факту недієздатності в таких випадках потрібно звернутися до медичної експертизи та отримати відповідний висновок від спеціалістів з медичної сфери.

Для визнання фізичної особи недієздатною потрібно дотримуватися певного порядку дій, який описаний у законодавстві.

Зокрема, процедура визнання недієздатності включає такі етапи:

1) Звернення до медичної установи. Особа, яка подала заяву про визнання іншої фізичної особи недієздатною, повинна звернутися до медичної установи для отримання відповідного висновку від медичної експертизи. Медична експертиза проводиться відповідно до Положення про медико-соціальну експертизу в Україні.

2) Оформлення заяви про визнання недієздатності. Після отримання відповідного висновку від медичної експертизи, особа, яка подала заяву, повинна оформити заяву про визнання фізичної особи недієздатною. Заява має містити повну інформацію про фізичну особу, яка підлягає визнанню недієздатною, а також підтвердження недієздатності від медичної експертизи.

3) Розгляд заяви в суді. Після отримання заяви про визнання недієздатності, суд повинен розглянути цю заяву і прийняти рішення про визнання фізичної особи недієздатною або про відмову у визнанні недієздатності. Для прийняття рішення суд може звернутися до додаткових експертиз, провести відповідні слухання та вибрати інші дії, які вважає необхідними.

4) Оголошення рішення про визнання недієздатності. Якщо суд прийняв рішення про визнання фізичної особи недієздатною, то це рішення оголошується і розсилається всім зацікавленим особам, зокрема, опікунам, піклувальникам, а також до реєстру недієздатних осіб.

5) Призначення опікуна. Після визнання фізичної особи недієздатною, суд може призначити опікуна для представлення інтересів недієздатної особи в правових відносинах. Опікун повинен забезпечити належний догляд та захист інтересів недієздатної особи.[1] У таблиці 1.1 наведено підстави для визнання фізичної особи недієздатною в Україні.

Таблиця 1.1

Підстави визнання фізичної особи недієздатною в Україні

Підстава визнання недієздатності	Опис
Психічний розлад	Якщо фізична особа має психічний розлад, який перешкоджає їй усвідомлювати свої дії та приймати рішення, то її можуть визнати недієздатною.
Захворювання	Якщо фізична особа має захворювання, яке призвело до порушення функцій органів або систем органів, що не дозволяє їй самостійно виконувати свої правові дії, то її можуть визнати недієздатною.
Ураження мозку	Якщо фізична особа має ураження мозку, яке призвело до порушення функцій мозку, що не дозволяє їй самостійно виконувати свої правові дії, то її можуть визнати недієздатною
Інтелектуальні порушення	Якщо фізична особа має інтелектуальні порушення, такі як деменція, аутизм тощо, які не дозволяють їй усвідомлювати свої правові дії та приймати рішення, то її можуть визнати недієздатною.
Алкогольне або наркотичне сп'яніння	Якщо фізична особа знаходиться в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, що не дозволяє їй усвідомлювати свої дії та приймати рішення, то її можуть визнати недієздатною.
Інші порушення здоров'я	Якщо фізична особа має інші порушення здоров'я, які не дозволяють їй самостійно виконувати свої правові дії, то її можуть визнати недієздатною.

У разі визнання фізичної особи недієздатною, її правові дії можуть бути обмежені або повністю зупинені. Наприклад, така особа не може укласти договори, здійснювати юридичні дії, продавати майно тощо без дозволу опікуна.

Порядок визнання фізичної особи недієздатною є важливим інструментом захисту прав людей, які знаходяться в неповному розумінні своїх дій. Для визнання недієздатності необхідно мати вагомі підстави, тому процедура включає у себе необхідну експертизу та детальне розглядання кожного випадку.

Зважаючи на це, держава зобов'язана забезпечити захист прав фізичних осіб, які перебувають в стані недієздатності, та забезпечити їм необхідну допомогу та підтримку. Для цього в Україні існують законодавчі акти, які регулюють процедуру визнання недієздатності та права опікуна на догляд за недієздатною особою [2.С 332-336].

Одним з головних законодавчих актів, який регулює процедуру визнання фізичної особи недієздатною в Україні, є Цивільний кодекс України. Згідно зі статтею 28 Цивільного кодексу України, фізичну особу можна визнати недієздатною за наявності певних ознак, а саме :

- 1) Придатність до усвідомлення своїх дій та їх наслідків.
- 2) Придатність до керування своїм майном та виконання своїх обов'язків.
- 3) Відсутність протиріч у діях та відсутність психічних порушень, які знижують рівень розуміння своїх дій.

Якщо з'явилися ознаки недієздатності, то необхідно звернутися до суду з позовом про визнання фізичної особи недієздатною. Суд встановлює факт недієздатності на основі експертизи медичних та психологічних експертів, які відповідно до законодавства здійснюють оцінку психічного та фізичного стану особи.

Якщо суд встановлює факт недієздатності, то призначається опікун, який забезпечує догляд за недієздатною особою та виконання її прав та обов'язків.

Опікун може бути призначений зі складу родичів, інших осіб, які відповідають вимогам законодавства .

У разі визнання фізичної особи недієздатною, її власність, права та обов'язки передаються на опікуна. Опікун відповідає за збереження та використання майна недієздатної особи в інтересах останньої.

Окрім Цивільного кодексу України, процедура визнання фізичної особи недієздатною та призначення опіки регулюється також Господарським кодексом України, Сімейним кодексом України, Законом України "Про соціальний захист осіб з інвалідністю" та іншими законодавчими актами [3].

У таблиці 1.2 нижче наведено порядок визнання фізичної особи недієздатною та призначення опіки в Україні.

Таблиця 1.2

Порядок визнання фізичної особи недієздатною та призначення опіки в Україні

Крок	Опис
1	Виявлення ознак недієздатності особи
2	Звернення до суду з позовом про визнання фізичної особи недієздатною
3	Проведення медичної та психологічної експертизи
4	Рішення суду про визнання фізичної особи недієздатною та призначення опіки
5	Призначення опікуна та передача майна, прав та обов'язків недієздатної особи на опікуна
6	Здійснення опікуном догляду та виконання прав та обов'язків недієздатної особи

Отже, визнання фізичної особи недієздатною в Україні є процедурою, яка вимагає проведення медичної та психологічної експертизи та призначення опікуна. Ця процедура має на меті захист прав та інтересів недієздатної особи та забезпечення необхідного рівня догляду за нею. Якщо виявлено ознаки недієздатності особи, звернення до суду є обов'язковим. Після проведення медичної та психологічної експертизи суд приймає рішення про визнання фізичної особи недієздатною та призначення опіки.

1.2 Цивільно-правові наслідки недієздатності фізичної особи

В Україні недієздатність фізичної особи є важливим питанням цивільного права. Це означає, що недієздатна особа не може самостійно здійснювати правовідносини та здійснювати дії щодо свого майна. Нижче розглянемо цивільно-правові наслідки недієздатності фізичної особи в Україні.

1) Правосуб'єктність

Недієздатна фізична особа не має повної правосуб'єктності, тобто не може самостійно здійснювати правовідносини та відповідати за них. Замість цього, опікуни або представники недієздатної особи здійснюють дії від її імені та за її дозволом.

2) Дієздатність

Недієздатна особа не має дієздатності, тобто не може здійснювати правочини, які пов'язані з її майном. Дієздатність - це здатність здійснювати правочини, які мають правові наслідки. У разі недієздатності, правочини повинні бути здійснені опікуном або представником недієздатної особи.

3) Договірні зобов'язання

Недієздатна фізична особа не може укладати договори самостійно. Опікуни або представники недієздатної особи можуть укладати договори від її імені та за її дозволом. Ці договори є відповідальністю недієздатної особи та її майна.

4) Діяльність у сфері банківських послуг

Недієздатна особа не може самостійно відкривати банківські рахунки або здійснювати операції у сфері банківських послуг. Опікуни або представники недієздатної особи можуть відкривати рахунки та здійснювати операції від її імені та за її дозволом.

5) Судові процеси

Недієздатна особа може бути стороною у судовому процесі, проте повинна бути представлена опікуном або представником. У разі, якщо недієздатність особи є спірною, суд може призначити їй опікуна.

6) Спадщина

Недієздатна особа має право на спадщину, але вона не може самостійно її здійснювати. У такому випадку, спадщина виконується опікуном або представником недієздатної особи.

7) Охорона права власності

Недієздатна особа має право на власність, але не може самостійно здійснювати дії щодо свого майна. Опікуни або представники недієздатної особи здійснюють дії від її імені та за її дозволом [1].

У таблиці 1.3 нижче перераховано цивільно-правові наслідки недієздатності фізичної особи в Україні.

Таблиця 1.3

Цивільно-правові наслідки недієздатності фізичної особи в Україні

Наслідки недієздатності	Пояснення
Правосуб'єктність	Недієздатна особа не має повної правосуб'єктності
Дієздатність	Недієздатна особа не може здійснювати правочини, пов'язані з її майном

Продовження табл. 1.3

Договірні зобов'язання	Недієздатна особа не може укладати договори самотійно
Діяльність у сфері банківських послуг	Недієздатна особа не може відкривати рахунки та здійснювати операції у сфері банківських послуг без дозволу опікуна або представника
Судові процеси	Недієздатна особа може бути стороною у судовому процесі, проте повинна бути представлена опікуном або представником
Спадщина	Недієздатна особа має право на спадщину, але вона не може самотійно її здійснювати
Охорона права власності	Недієздатна особа має право на власність, але не може самотійно здійснювати дії щодо свого майна

Таким чином, недієздатність фізичної особи має вагомі цивільно-правові наслідки, які пов'язані з обмеженням її правосуб'єктності та дієздатності. У цьому випадку опікуни або представники недієздатної особи виконують дії від її імені та за її дозволом, щоб забезпечити захист її прав та інтересів. Отже, визнання фізичної особи недієздатною - це важлива правова процедура, яка забезпечує захист прав недієздатної особи та забезпечує належну дію системи цивільно-правових відносин.

РОЗДІЛ 2.

РОЗГЛЯД СПРАВ ПРО ВИЗНАННЯ ОСОБИ НЕДІЄЗДАТНОЮ ТА МОЖЛИВІСТЬ ЇЇ УЧАСТІ У ПРОЦЕСІ

2.1 Особливості підготовки та розгляду справ про визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві

В Україні процедура визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві регулюється Цивільним кодексом України та Цивільним процесуальним кодексом України. Ця процедура є важливою для захисту прав осіб, які можуть бути недієздатні з різних причин, таких як хвороба, вік або психічний стан. В даному тексті будуть розглянуті особливості підготовки та розгляду справ про визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві в Україні на прикладі конкретних справ.

Першим етапом процедури є підготовка справи про визнання фізичної особи недієздатною. Для цього необхідно зібрати документи, що підтверджують недієздатність особи, такі як медична довідка або експертна думка про психічний стан. До таких документів можна віднести такі :

- 1) медична довідка про стан здоров'я та психічний стан;
- 2) експертна думка про психічний стан;
- 3) свідоцтва від рідних або опікуна;
- 4) інші документи, що підтверджують недієздатність.

Після зібрання всіх документів потрібно звернутися до суду з позовом про визнання фізичної особи недієздатною. Позов повинен містити такі дані:

- 1) ПІБ фізичної особи, яку потрібно визнати недієздатною;
- 2) причини недієздатності;
- 3) документи, що підтверджують недієздатність.

Другим етапом процедури є розгляд справи про визнання фізичної особи недієздатною. Під час розгляду справи суд враховує всі зібрані докази та документи, а також може надати можливість присутнім сторонам висловитися щодо позову.

Згідно зі статтею 35 Цивільного процесуального кодексу України, у справі про визнання фізичної особи недієздатною суд видає рішення про визнання особи недієздатною або про відмову в такому визнанні. При цьому суд враховує усі обставини справи та підстави, що були вказані у позові та доказах [4].

Якщо суд вирішив визнати фізичну особу недієздатною, то він призначає опікуна, який буде займатися охороною прав та інтересів недієздатної особи. Також суд може призначити тимчасового опікуна на період, поки не буде обрано постійного опікуна.

Нижче наведені приклади справ, які можуть бути пов'язані із процедурою визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві в Україні:

1) Справа про визнання недієздатністю особи з психічними порушеннями. В даному випадку позивач може подати позов до суду з метою визнання особи з психічними порушеннями недієздатною. В позові можуть бути надані докази, такі як медичні довідки та експертні висновки щодо стану здоров'я та психічного стану особи.

2) Справа про визнання недієздатністю особи у зв'язку з віком. В даному випадку позивач може подати позов до суду з метою визнання особи, яка досягла певного віку, недієздатною. Згідно зі статтею 29 Цивільного кодексу України, особа, яка досягла 80-річного віку, може бути визнана недієздатною за наявності медичних показань.

3) Справа про визнання недієздатністю особи внаслідок травми. У такому випадку позивач може подати позов до суду з метою визнання особи, яка отримала травму, недієздатною.

Позов може бути підкріплений медичними довідками, експертними висновками та іншими документами, що підтверджують стан здоров'я та недієздатність особи.

Нижче наведені таблиці 2.1 та 2.2, які допоможуть зрозуміти особливості процедури визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві в Україні.

Таблиця 2.1

Документи, що підтверджують недієздатність

Документ	Опис
Медична довідка про стан здоров'я та психічний стан	Довідка, що підтверджує стан здоров'я та психічний стан особи
Експертна думка про психічний стан	Висновок експерта щодо психічного стану особи
Свідectва від рідних або опікуна	Документи, що підтверджують стан здоров'я та недієздатність особи
Інші документи, що підтверджують недієздатність	Інші документи, що можуть підтвердити недієздатність особи

Таблиця 2.2

Етапи процедури визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві в Україні

Етап	Опис
Підготовка справи	Збір документів, що підтверджують недієздатність особи та подання позову до суду
Розгляд справи	Розгляд справи про визнання фізичної особи недієздатною, враховуючи всі зібрані докази та документи

Вирішення справи	Рішення суду про визнання особи недієздатною або про відмову в такому визнанні. Призначення опікуна та/або тимчасового опікуна.
------------------	---

Отже, процедура визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві в Україні є важливою для захисту прав та інтересів осіб, які можуть бути недієздатні з різних причин. Підготовка справи включає збирання документів, що підтверджують недієздатність особи та подання позову до суду. Після цього справа розглядається судом, який враховує всі зібрані докази та приймає рішення про визнання особи недієздатною або про відмову в такому визнанні. Згідно з рішенням суду, може бути призначений опікун та/або тимчасовий опікун для забезпечення охорони прав та інтересів недієздатної особи.

2.2 Представництво інтересів недієздатної особи у цивільному процесі

Представництво інтересів недієздатної особи у цивільному процесі в Україні - це важлива процедура, яка дозволяє захистити права та інтереси осіб, які з різних причин не можуть самотійно вести справу. Далі будуть детально описані особливості представництва інтересів недієздатної особи у цивільному процесі в Україні, наведені приклади та зроблений аналіз.

Представництво інтересів недієздатної особи - це процедура, за якої інша особа (представник) виступає в її ім'я та захищає її права та інтереси у цивільному процесі. Згідно зі статтею 60 Цивільного процесуального кодексу України, особа, яка не може захищати свої права та інтереси, може бути представлена іншою особою за її згодою або за рішенням суду.

Недієздатна особа може бути представлена в цивільному процесі іншою особою за її згодою або за рішенням суду. Згідно зі статтею 61 Цивільного процесуального кодексу України, представником недієздатної особи може бути її опікун, тимчасовий опікун, уповноважена особа або інша особа, яка має право представляти її інтереси .

Представництво інтересів недієздатної особи має свої особливості, які пов'язані з її недієздатністю. Основні особливості представництва інтересів недієздатної особи у цивільному процесі в Україні наведені у таблиці 2.3

Таблиця 2.3

Особливості представництва інтересів недієздатної особи

Особливість	Опис
Згода недієздатної особи	Представництво інтересів недієздатної особи можливе лише за її згодою.
Вибір представника	Представником недієздатної особи може бути опікун, тимчасовий опікун, уповноважена особа або інша особа, яка має право представляти її інтереси.
Зобов'язання представника	Представник зобов'язаний захищати права та інтереси недієздатної особи та діяти в її інтересах.
Компетентність представника	Представник повинен мати необхідну компетенцію для захисту прав та інтересів недієздатної особи у цивільному процесі.
Контроль за діями представника	Суд може здійснювати контроль за діями представника та вживати заходів для захисту прав та інтересів недієздатної особи.

Представництво інтересів недієздатної особи є важливою процедурою для захисту її прав та інтересів у цивільному процесі в Україні.

Опікун, тимчасовий опікун, уповноважена особа або інша особа, яка має право представляти її інтереси, має діяти в її інтересах та захищати її права. При цьому, особливу увагу потрібно звернути на вибір представника, який повинен мати необхідну компетенцію для захисту прав та інтересів недієздатної особи. Крім того, суд може здійснювати контроль за діями представника та вживати заходів для захисту прав та інтересів недієздатної особи [5., С.211-220].

Порядок представництва інтересів недієздатної особи в цивільному процесі передбачає деякі етапи, про які варто знати. Першим етапом є визначення потреби в представництві, яке може виникнути, якщо особа не може самостійно захистити свої права і інтереси. Другий етап - визначення особи, яка буде представляти інтереси недієздатної особи. Ця особа може бути визначена за згодою недієздатної особи або рішенням суду.

Третій етап - підготовка документів та заяви про представництво. Для цього необхідно звернутися до суду з заявою про призначення представника та надати документи, які підтверджують недієздатність особи. Четвертий етап - розгляд справи та вирішення судом питання про призначення представника. Після цього може бути призначений опікун або тимчасовий опікун для захисту прав та інтересів недієздатної особи.

Нижче наведені приклади справ, в яких може виникнути потреба в представництві недієздатної особи:

- 1) Спадщина недієздатної особи. У разі спадщини недієздатної особи, її опікун може виступати її представником і захищати її права та інтереси у цивільному процесі.
- 2) Справа про укладання договору. У разі недієздатності однієї зі сторін, її представник може укладати договір в її ім'я та захищати її права та інтереси у цивільному процесі.

3) Справа про визнання права власності. У разі виникнення спору щодо права власності, недієздатна особа може бути представлена тимчасовим опікуном або уповноваженою особою, які захистять її права та інтереси у суді.

4) Справа про охорону здоров'я. У разі недієздатності, представник недієздатної особи може бути залучений до справи про охорону здоров'я, щоб захистити її права та інтереси.

5) Справа про відшкодування збитків. У разі нанесення недієздатною особою збитків, її представник може бути залучений до справи про відшкодування збитків, щоб захистити її права та інтереси [6; с 256].

Представництво інтересів недієздатної особи є важливою процедурою, яка забезпечує захист її прав та інтересів у цивільному процесі. Право на представництво інтересів недієздатної особи закріплене в законодавстві України та регулюється цивільним процесуальним кодексом. Згідно зі статтею 27 ЦПК України, недієздатна особа має право на представництво інтересів в цивільному процесі . [7;с 18].

Однак, важливо зазначити, що представництво інтересів недієздатної особи можливе лише за її згодою, тому необхідно дотримуватися процедури визначення цієї згоди.

Крім того, вибір представника має важливе значення, оскільки від нього залежить успішне представництво інтересів недієздатної особи у цивільному процесі. Представник повинен мати необхідну компетенцію, досвід та знання для ефективного захисту прав та інтересів недієздатної особи. Це може бути опікун, тимчасовий опікун, уповноважена особа або інший уповноважений представник, який має досвід у захисті прав та інтересів недієздатних осіб .

Окрім цього, суд може здійснювати контроль за діями представника та вживати заходів для захисту прав та інтересів недієздатної особи. Суд може визначити обсяг повноважень представника та зобов'язати його діяти в інтересах недієздатної особи [8; с 145].

Підсумовуючи, представництво інтересів недієздатної особи є важливою процедурою в цивільному процесі в Україні. Від вибору представника залежить успішність захисту прав та інтересів недієздатної особи у суді. Законодавство України передбачає процедуру визначення потреби в представництві, вибір представника, підготовку документів та заяви про представництво, розгляд справи та вирішення питання про призначення представника.

Отже, для успішного представництва інтересів недієздатної особи у цивільному процесі в Україні необхідно дотримуватися законодавства та процедур визначення та вибору представника, забезпечити відповідний рівень компетенції та досвіду представника, а також здійснювати контроль за діями представника та захищати права та інтереси недієздатної особи. [9; с 11].

РОЗДІЛ 3.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ НЕДІЄЗДАТНОСТІ У РІЗНИХ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ СИСТЕМАХ

Інститут недієздатності є важливою частиною цивільного права і відіграє важливу роль у захисті прав та інтересів осіб, які не можуть самотійно діяти в цивільних відносинах. В різних цивільно-правових системах правове регулювання цього інституту може відрізнятися. Далі буде розглянуто правове регулювання інституту недієздатності у різних цивільно-правових системах України, проведено порівняння, надані приклади та проведено аналіз. [10].

Кодекс законів про працю України визначає недієздатність як нездатність фізичної особи самотійно вчиняти дії відповідно до своїх прав та обов'язків внаслідок захворювання, травми, стану алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічного розладу або іншої причини. Згідно зі статтею 27 КЗпП, у разі недієздатності працівника, його інтереси захищаються законним представником або опікуном. Якщо немає законного представника або опікуна, суд у разі необхідності може призначити тимчасового опікуна. Також, у разі недієздатності працівника, трудовий договір може бути розірваний за умови, що недієздатність триватиме більше 6 місяців [11].

Цивільний кодекс України визначає недієздатність як нездатність фізичної особи вчиняти юридичні дії внаслідок психічного розладу, слабоумства, дурного навички, іншої підстави, що встановлюється законом. Згідно зі статтею 31 ЦКУ, недієздатність фізичної особи може бути тимчасовою або постійною, в залежності від підстави. У разі постійної недієздатності, суд може призначити опікуна для представництва інтересів недієздатної особи [12].

Опікун має право на вчинення юридичних дій в інтересах недієздатної особи і відповідає за її майно. Також, недієздатна особа може бути уповноважена на вчинення окремих юридичних дій, якщо це не протирічить її інтересам. [13, с 5].

Цивільний процесуальний кодекс України передбачає процедуру визначення недієздатності фізичної особи та її представництва у цивільному процесі. Згідно зі статтею 27 ЦПКУ, недієздатна особа має право на представництво інтересів у цивільному процесі. Представником недієздатної особи може бути законний представник, опікун або тимчасовий опікун, які мають право вчиняти юридичні дії в інтересах недієздатної особи. Також, суд може залучати учасників справи до вирішення питання про представництво інтересів недієздатної особи .

У різних цивільно-правових системах правове регулювання інституту недієздатності може відрізнятися. Наприклад, у США недієздатність фізичної особи може бути визнана судом тільки у разі доведення, що вона не може самостійно вчиняти дії, пов'язані зі здійсненням юридичних прав. У разі визнання недієздатності, суд може призначити опікуна або тимчасового опікуна для представництва інтересів недієздатної особи [14].

У Франції, недієздатність фізичної особи може бути визнана судом в разі психічного розладу або фізичної нездатності виконувати юридичні дії. У разі визнання недієздатності, суд може призначити опікуна для представництва інтересів недієздатної особи [15].

У порівнянні з іншими цивільно-правовими системами, Україна визнає недієздатність фізичної особи внаслідок різних причин, включаючи психічний розлад, слабоумство та інші причини. Законодавство України передбачає можливість призначення опікунів для представництва інтересів недієздатних

осіб. Крім того, законодавство України визнає право недієздатних осіб на представництво їх інтересів у цивільному процесі

У порівнянні з іншими цивільно-правовими системами, такими як США та Франція, Україна не передбачає таких жорстких вимог щодо визнання недієздатності фізичної особи. За умови доведення факту недієздатності, Україна передбачає відповідні заходи для захисту інтересів недієздатних осіб.

У порівнянні з КЗпП, Цивільний кодекс України визначає більш широкий перелік підстав для визнання фізичної особи недієздатною. Крім того, ЦПКУ передбачає більш докладну процедуру представництва інтересів недієздатних осіб у цивільному процесі.

Один з прикладів, коли може бути використано правове регулювання інституту недієздатності, - це у випадку з батьками дітей з інвалідністю. Законодавство України передбачає можливість призначення опікунів для дітей з інвалідністю, які не можуть самотійно вчиняти дії відповідно до своїх прав та обов'язків. Опікун має право вчиняти юридичні дії в інтересах дитини та забезпечувати захист її прав та інтересів у цивільному процесі.

Інший приклад - це у випадку з недієздатністю особи через стан алкогольного або наркотичного сп'яніння. Законодавство України передбачає можливість призначення тимчасового опікуна для захисту інтересів недієздатної особи та вчинення юридичних дій в її інтересах у разі, коли недієздатність тимчасова [16].

Аналіз правового регулювання інституту недієздатності в різних цивільно-правових системах України вказує на те, що законодавство України визначально передбачає широкі можливості для визнання фізичної особи недієздатною у цивільному процесі та призначення опікуна для захисту її інтересів. Також, правове регулювання інституту недієздатності у Цивільному кодексі України передбачає більш широкий перелік підстав для визнання фізичної особи недієздатною, порівняно з іншими цивільно-правовими системами.

Однак, у порівнянні з іншими цивільно-правовими системами, Україна може покращити процедуру визначення недієздатності та представництва інтересів недієздатних осіб у цивільному процесі. Зокрема, можна розглянути можливість передбачення додаткових заходів для захисту інтересів недієздатних осіб у цивільному процесі, таких як залучення спеціальних експертів для визначення ступеня недієздатності та підготовки рекомендацій щодо представництва їх інтересів у цивільному процесі.

Також, можна розглянути можливість вдосконалення процедури призначення опікуна для недієздатної особи. Наприклад, можна передбачити більш докладні вимоги до опікунів та проводити періодичні перевірки їх діяльності. Крім того, можна розглянути можливість передбачення інших форм представництва інтересів недієздатних осіб, які були б більш ефективними та зручними для їх інтересів.

На підставі проведеного аналізу правового регулювання інституту недієздатності у різних цивільно-правових системах України, можна зробити наступні пропозиції та рекомендації:

1) Удосконалити процедуру визначення ступеня недієздатності. Залучити спеціалістів для визначення ступеня недієздатності та підготовки рекомендацій щодо представництва інтересів недієздатних осіб у цивільному процесі.

2) Вдосконалити процедуру призначення опікуна. Законодавство повинно встановлювати докладні вимоги до опікунів та проводити періодичні перевірки їх діяльності. Крім того, можна розглянути можливість передбачення інших форм представництва інтересів недієздатних осіб.

3) Підвищити свідомість суспільства щодо прав інвалідів та недієздатних осіб. Важливо підкреслити необхідність захисту прав інвалідів та

недієздатних осіб у цивільному процесі та вжити заходів для їх ефективного захисту.

4) Встановити більш жорсткі санкції за порушення прав недієздатних осіб. Законодавство повинно передбачати відповідні санкції за порушення прав недієздатних осіб, щоб забезпечити ефективний захист їх прав та інтересів.

5) Підвищити ефективність механізмів захисту прав недієздатних осіб. Необхідно проводити систематичні перевірки діяльності опікунів та інших представників недієздатних осіб у цивільному процесі та вживати заходів для забезпечення їх ефективного захисту.

Таким чином, правове регулювання інституту недієздатності є важливим елементом цивільно-правової системи, оскільки забезпечує захист прав інвалідів та недієздатних осіб. Україна має законодавчу базу, яка дозволяє захистити інтереси недієздатних осіб у цивільному процесі. Проте, необхідно вдосконалювати процедуру визначення ступеня недієздатності та представництва їх інтересів у цивільному процесі, щоб забезпечити їх ефективний захист.

Порівняння правового регулювання інституту недієздатності в різних цивільно-правових системах України свідчить про те, що законодавство України передбачає широкі можливості для захисту інтересів недієздатних осіб. Однак, існують можливості для його вдосконалення, щоб забезпечити більш ефективний захист прав інвалідів та недієздатних осіб.

Наприклад, важливо підвищувати свідомість суспільства щодо прав інвалідів та недієздатних осіб та проводити систематичні перевірки діяльності опікунів та інших представників недієздатних осіб. Крім того, можна розглянути можливість передбачення інших форм представництва їх інтересів, які були б більш ефективними та зручними для них .

Важливо забезпечити ефективний захист прав інвалідів та недієздатних осіб у цивільному процесі, оскільки вони є однією з найбільш уразливих

категорій населення. Тому, правове регулювання інституту недієздатності має бути вдосконалено та забезпечено ефективним захистом їх прав та інтересів.

У цивільному процесі недієздатні особи повинні мати можливість представляти свої інтереси, а також мати доступ до всіх необхідних процедур та процесів. Забезпечення ефективного захисту прав та інтересів недієздатних осіб є важливим завданням для суспільства в цілому.

Отже, можна зробити висновок, що правове регулювання інституту недієздатності у різних цивільно-правових системах України має велике значення для захисту прав інвалідів та недієздатних осіб у цивільному процесі. На даний момент, законодавство України передбачає достатньо широкі можливості для їх захисту, але існують можливості для вдосконалення процедур та процесів. Це можна зробити шляхом залучення спеціалістів для визначення ступеня недієздатності, встановлення більш жорстких санкцій за порушення прав недієздатних осіб, проведення систематичних перевірок діяльності опікунів та інших представників недієздатних осіб у цивільному процесі, підвищення свідомості суспільства щодо прав інвалідів та недієздатних осіб та розгляду можливості передбачення інших форм представництва їх інтересів.

ВИСНОВКИ

У даній роботі були детально розглянуті питання правового регулювання визнання фізичної особи недієздатною в Україні та в різних країнах світу. Було досліджено матеріально-правові підстави визнання особи недієздатною, цивільно-правові наслідки недієздатності фізичної особи, а також особливості підготовки та розгляду справ про визнання фізичної особи недієздатною у цивільному судочинстві та представництво інтересів недієздатної особи у цивільному процесі. Також було проведено порівняльний аналіз правового регулювання інституту недієздатності в різних цивільно-правових системах, виявлені проблеми та недоліки, а також запропоновані рекомендації щодо подальшого вдосконалення правового регулювання в цій галузі.

Результати дослідження показали, що інститут недієздатності є важливим елементом правової системи, оскільки забезпечує захист прав та інтересів людей, які з різних причин не можуть самостійно здійснювати правові дії. У цьому контексті правове регулювання визнання фізичної особи недієздатною має вирішальне значення, оскільки забезпечує її захист та дозволяє здійснювати правові дії через представника.

Однак, дослідження також виявило ряд проблем та недоліків у правовому регулюванні даної проблеми. Зокрема, це стосується відсутності достатнього рівня захисту прав та інтересів недієздатних осіб, недостатньої уваги до їх потреб та досвіду, відсутності єдиної методології та підходу до визначення недієздатності, що може призводити до різних інтерпретацій та рішень у різних судах.

Окрім того, проведений порівняльний аналіз правового регулювання інституту недієздатності в різних країнах світу, який показав, що незважаючи на те, що інститут недієздатності є загальновизнаним, правове регулювання цього інституту є різним в кожній країні. Це може призводити до різних наслідків та втручання в права та свободи осіб, тому важливо вивчити досвід інших країн та застосовувати найкращі практики у своїй діяльності.

Загалом, правове регулювання визнання фізичної особи недієздатною є складним і вимагає певного рівня юридичної експертизи та досвіду. Для того, щоб забезпечити захист прав та інтересів недієздатних осіб, необхідно підвищувати рівень юридичної освіти та підготовки фахівців, а також розробляти нові методики та підходи до визначення недієздатності. Крім того, важливо забезпечити захист прав та інтересів недієздатних осіб, зокрема, через забезпечення їх доступу до юридичної допомоги та забезпечення достатнього рівня підтримки.

Важливо продовжувати дослідження та аналізувати правове регулювання визнання фізичної особи недієздатною, а також здійснювати подальше вдосконалення цього інституту з метою забезпечення максимальної захищеності прав та інтересів недієздатних осіб. Для цього можна запроваджувати нові методи та підходи до визначення недієздатності, розробляти спеціальні програми та проекти, спрямовані на підвищення юридичної освіти та підготовки фахівців у цій галузі. Також важливо розвивати механізми захисту прав та інтересів недієздатних осіб, зокрема, через забезпечення їх доступу до юридичної допомоги та забезпечення достатнього рівня підтримки.

Загальноприйняті стандарти та методики визначення недієздатності, які були прийняті в різних країнах світу, можуть бути використані як зразки для розробки нових законодавчих та правових актів в Україні.

Важливо забезпечити взаємодію з міжнародними організаціями та іншими країнами з метою обміну досвідом та використання передових методів регулювання інституту недієздатності.

Таким чином, інститут недієздатності є важливим елементом цивільного законодавства в Україні, який забезпечує захист прав та інтересів недієздатних осіб. Визнання фізичної особи недієздатною має важливі наслідки, які повинні бути розглянуті при прийнятті рішень щодо визнання недієздатності. У цьому процесі важливу роль відіграє судова влада, яка повинна забезпечити дотримання законодавства та захист прав недієздатних осіб.

